

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnosti v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, hšt. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi, dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisce enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Nova železnica in stroški za-njo.

V gornje-radgonskem okraji imajo se v kratkem vršiti volitve za okrajni zastop, in nastane tedaj vprašanje, koga naj bi si zbrali? Za može zdrave pameti, ki imajo nekaj možganov pod klobukom, odgovor ni težek. Treba je zato samo, da si človek malo pripodablja, kako je bilo tistokrat, ko so liberalci z okrajnim denarjem gospodarili, saj vemo, da so oni nakapali okraju dolg na dolg in kaj je potlej narodnim možem drugega preostalo, kakor pred vsem skrbeti za to, da se nakopičeni dolgi kolikor mogoče in kakor najpoprej poravnajo? Inglej, globoka jama, katero so liberalni strici našemu okraju skopali, je zdaj že precej plitveja in po večjem zagrnjenja, kar s številkami dokažemo, in ni dvoma, da stare rane po vsem zvracimo, če volilec ostanejo pri zdravi pameti, pa si zberemo vnovič one iste poštenjake, katere imamo sedaj na čelu.

Tega prevideti ni pretežko, kdor ni prelen, da včasih tudi sam resnobno misli, ali to zares ni tako lehko, kakor ono dalje brbrati, kar Orehovski „oberkričač“ klopoče onim ovcam, ki še zdaj volka niso spoznale. Slava čistemu razumu velike večine naših korenitih kmetov, ona bauernvereinska čreda je den za dnevom manjša, samo neprijeten duh generala brez vojske se nam tu pa tam še v nos zakadi, da moremo zakihni. Kedar se pa po redu skihnemo, zopet jasneje sprevidimo, kje je zakrita resnica in kje se širi zvita laž.

Zadnjega časa brezvesten lisjak podpihava nekatere omahljivce proti zdajnemu okr. zastopu, posebno pa proti odboru zavoljo železnice, ki ima teči po našem okraji, češ: kako je to strašen dolg teh 20.000 fl., katere je okrajni zastop v podporo dozvolil, ali prav za prav le posodil! O tem pa nikjer besedice ne zine, da bode se že pri popravku ceste od Radinec in Šratovec do Radgone najmanje 800 gld. na leto prihranilo, kajti ko bode železnica gotova, te-

daj se bo Radinska in Boračeva slatina od izvora po železnici odpošiljala in ne več do Radgone po cesti vozila, kakor dozdaj, in vsi vemo, da je ravno ta vožnja slatine povzročevala največ stroškov za popravek omenjene ceste. Ti stroški tedaj odpadejo in že s tem je oni navidezni dolg takoj rekoč poravnani, kajti 800 na leto so 4 % od 20.000; to si vsaki lehko sam preračuni. Ta ali drugi bode povdarjal: Pri slatinski vožnji so vendorje nekateri naši kmeti imeli nek zasluzek! To že dam veljati, pitati pa se sme, kako so se tisti poprej preživili, ko še se slatina ni proč vozila in to še ni tako dolgo. Precej nas še, hvala Bogu, živi, ki pomnimo, da ste obe slatinji bili samo zaran-tani studenčnici, da ne rečem: mlake. In če do železnice po kakih nezgodah ne bi prišlo, ta zasluzek poedinih kmetov bode vedno manjši, kajti oba posestnika slatine bota si s časoma vse sama na kolodvor vozila; saj vidimo, da sta že v tem ne samo počela.

Zdaj pa še eno besedo vam, onim dragim mi rojakom, kojim ni prav po volji železnica za tega del, ker bode tekla temu ali onemu morebiti čez najboljšo njivo in se zaradi tega hudujete. Zares, kaj takega posestnika težko zadene v tem hipu, ko se prigodi, ali če se premisli, da tako razmesarjenje posestva nemilo zadene le sprvega in najbolj zato, ker smo bili iz mladosti navajeni na to njivo hoditi sejet in žet in se pri tem spominjamo ondi prebitih rastostnih trenotkov. To je zares težko, tako težko, da vas stare posestnike srce zaboli, ko na to pomislite. Ali mili Bog, še kam težje nevolje in večenesrečje pridejo čez nas in jih moramo prenašati in pretrpeti!

Pomrjejo nam oče, mati, brati, sestre, sini, hčere, in ne bode jih nikdar več nazaj. Tudi takim največjim nesrečam ne moremo izbegnoti, trpimo in pretrpimo tudi kaj takega in s časoma se nam nekako odlehči srce in se privadimo novemu redu. Te ali one njive se znebiti in pri tem še kako tako odškodovanje dobiti,

še vendar le tudi za nobenega posestnika ni tako velika nesreča in žalost, kakor zgoraj omenjene, ki jih smrt napravi s svojo koso. Vsak posestnik mora si dobro tudi to pred očmi imeti, da je ta njiva, katero je žezeznica zdaj Petru vzela le mimogredé, morebiti še le samo nekoliko let njegova lastnina, potem pa pride Pavlu v roke, ta pa niti ne misli ali pa celo ne vé, da je ta del sedanje žezeznice nekdaj in še le pred kratkim bil najbolji kos posestva njegovega predhodnika, in se veseli, da ima žezezno cesto blizo. Le gola nepremišljenost in neobzirna sebičnost zoperstavlja se v sedanjem času žezeznemu plugu in žezezni cesti.

Kaj vse so si prizadevali poprej Radgončani, Bistričani, Varaždinci, da jim ne pride žezeznica blizo; ko pa pretečejo neka leta, koliko potov, prošenj, truda in stroška jih je pozneje stala kratkovidnost in trma poprejšnjih let! Kako pa so zdaj Radgončani žezeznice veseli, kako se pri nji dobro počutijo, kako se debelejjo in mastijo, posebno dokler se dalje ne zazida! In prav ta sebičnost je vzrok, zakaj pregovarjajo nekateri izmed njih vas kmety, da se branite žezeznice in nastavlajo si svoje ptiče v Orehoceh in po drugih kotih, da vam pojejo Radgonsko pesem. Vi pa, dragi moji okrajani, ne dajte se motiti, ne idite jim v past, na vodico in račila, da vas ne bodo vaši sini zavoljio kratkovidnosti še v grobu zmerjali, marveč odprite onim vrata in okna, ki bi vas hujskali proti sedanjemu okrajnemu zastopu, češ: tam je zaradi žezeznice spravil 20.000 gold. dolga. Za zdaj toliko; drugoč še nekaj bolje na tenko.

Z.

Priproste misli o narodnosti in kmetski izobrazbi.

(Konec.)

Ko bi bilo ljudstvo n r a v n o izobraženo, v pravem pomenu te besede, bi ne bilo strašnih kletev, pobojev, pijančevanja, vlačugarstva, surovega obnašanja in drugih hudobij; vladala bi krščanska krepost in bratovska ljubezen; z eno besedo: tužna zemlja bi se premenila v vrt pravega veselja in zadovoljnosti. Iz nevednosti in dušne slepote pa pride, da je človeštvo večjidel popolnoma v materializem zakopano, da nima drugega namena, kakor edino skrbeti za obstanek tega začasnega življenja, za posvetno čast in premoženje, in tako zaslepljeno drvi v večno pogubo. Iz navedenih razlogov je torej razvidno, da krščanska omika je neprecenljiva dobrota za kmetski stan in vsak domoljub si pridobi velike zasluge, kateri po svoji moći pripomore k izobrazbi kmetskega ljudstva.

Kakor pa je n r a v n a prosveta ali izomika velika sreča in dobra za človeka, istotako mu je pa novodobna, mestna ali brezverna omika

v resnici silnō nevarna in pogubljiva. Ako člo vek opazuje in premišljuje mestno življenje pač sme po pravici reči: take omike nas Boj varuj! Kaj pomaga človeku, ako si pridobi vsvetovno znanost in učenost, ako pa pri tem pozabi na Boga in na prihodnje večno življenje Vsa učenost je puhla, ostudna in ničvredna ako ni združena z duhom sv. vere in pa s prostostjo. Velike ljubezni in največjega spoštovanja so vredni možje, pri katerih je združena večnost, vera, blagodušnost in pa priprrost ali ponižnost, oni so najlepši vzori človeštva. Žalibog pa mnogoteri izobraženi ljudje mislijo v svojej ošabnosti in napahu, da se ločijo, kakor bogovi, od drugih priprstih ljudi, in vendar so v moralnem oziru največji reveži. Kdor ima po božji milosti več duševnih zmožnosti, tak bi pač moral biti zato Bogu hvaležen ter jih v dobro porabljeni, nikakor pa ne biti napuhnjen in prevzeten ter zaničljivo prezirati druge priproste ljudi.

Napuh je strašna gnusoba in največja nesreča za človeka, ker takemu Bog le redko kedaj da milost spoznanja in zato je večno izgubljen. Kako veselo bi bilo življenje, ko bi ljudje poleg učenosti imeli ljubo priprrost, ne bilo bi take razlike med kmetom in gospodom. Ubogi kmet se kar strahuje trese, kadar ima opraviti s kakim mogočnim uradnikom, osobito če je ta nemško-liberalnega duha. Rədstno pa smem priznati, da narodni uradniki, advokati in trgovci so veliko bolj prijazni, blagodušni in potrpežljivi do kmeta, kakor pa nemškutarji in liberalci. Zatoraj je vsak kmet silno neumen in bedast, kateri podpira, na kateri koli način, ohole sovražnike in izdajalce slovenskega naroda. Kako potrebna je tedaj kmetu omika in narodna zavednost, da bo veden, kaj se pravi: „Svoji k svojim“, potem bi ne sedel več tujec pri obloženi mizi, domačin pa za vratmi sline požiral. Gospodstvo nemškatarskih velikašev bi bilo kmalo pri kraji. Pa naj zadostuje o tej stvari.

Da pridem zopet na prvotni namen tem črticam, še dostavim: Po mojih mislih nikakor ne škoduje, če se kmet o prostem času z literaturo in politiko peča, samo da le pri tem svojih dolžnosti pri gospodarstvu in družini ne zanemari. Ako umno gospodari in v redu živi, ob delavnih dnevih pridno dela, ob nedeljah po božji službi pa knjige in časopise prebira, da si blaži um in srce, je pač lahko časno in večno srečen.

D—č.

Gospodarske stvari.

Slezeno in njegovo unetje.

Vsak ud na živinskem truplu ima svoje opravilo in če ga živinče nima ali če vzboli

na njem, ne počuti se nič dobro. Se ve, da niso vsi udje v tem si enaki. Med tem, ko živinče ne more živeti, če mu ta ali drugi ud manjka, niso mu nekateri udi tako potrebnii. Pri tem ali unem udu še ne znamo prav, čemu služi pri živinčetu, tako n. pr. ne znamo, kako opravilo da ima slezeno, vendar vemo, da ga ima in da živinče celo pogine, kendar se mu vname slezeno.

Le-ta bolezen je tedaj sila nevarna in napade najbolj govejo živino in ovce, reje pa se nahaja pri konjih, svinjah in kozah. Kendar je vreme vlažno, ne pokaže se ta bolezen iz lehka, pač pa, kendar je vroče in suho vreme. Kar je še huje pri tej bolezni, je to, da je na lezljiva, kužna. Kendar ti vzboli žival in v hipu pade, kakor da bi jo mrtud zadel, tedaj skoraj vselej lehko sodiš, da se ji je vnelo slezeno. Živinče se vije in zmanjkuje mu sape, dokler mu popolnem ne izostane in tedaj ne pogine. Kravi malo pred boleznijo izostane mleko, ovci pa je scanje kravovo.

Nekatero živinče boleha le nekaj ur, drugo pa se muči po dva, tri dni. V tem živinče ne žre, ali žeja ga močno. Iz kraja se trese in mu je mrzlo, pozneje pa mu postane koža vroča. Sapa je nagla in živinče se trese po vsem životu. Taka mrzlina sicer malo preneha, ali k malu se ponovi in živinče krči si ude in ga človek gleda za to le s težavo. Blato ima mehko in primeša se mu kri. Pri goveji živini naredé se tudi otekline na bedrih, na križi, na hrbitišči, na vratu ali na glavi, ali nimajo enake podobe.

Otekline so vroče in če se jih dotakne človek, čuti živinče bolečino; v časih šumi v njih, če si potegnil z roko po njih. One rastejo in se v časih odpró ter vre iz njih neka voden, krvava tekočina. Najbolj se pa izpozna, da se je živinčetu bilo slezeno unelo po tem, ko je poginilo. Trebuje se močno napne, truplo pa ne otrgne in iz gobca, nosa, riti teče mu penasta, črnordeča kri.

Ako se zapazi pri živinčetu eno ali drugo ali več teh znamenj, tedaj se more to hitro gospoški dati na znanje. Tako živinče ni za to, da se zakolje in meso povžije, ker je strupeno. Ako se da, mora se živinče odpraviti iz hleva, od druge živine. Tudi se ne sme takemu živinčetu puščati, ne mu vrezati v kožo ali sploh ga kje kako raniti. V tem sme edino še kaj le zdravnik početi. Ker je bolezen na lezljiva, ne sme nihče, če ima kako rano, kjer že koli, bližati se bolnemu živinčetu in tudi kože ne smeš vzeti z živinčeta, ko ti je poginilo.

Da se bolezen ne raznese med drugo živino, zato je treba hlev in mesto, kjer je ležalo živinče, dokler je bilo bolno, ter tudi orodje, ki se je rabilo pri njem, desinficirati, t. j. s karbolno kislino izumiti in to do dobra. Tudi krma, nastelj in gnoj tacih živinčet je

treba dati pod zemljo, da ne pride nič do nje — nič, kar bi prišlo v dotiko z živočo stvarjo.

Okuliranje.

Sedaj je najbolji čas za okuliranje, t. j. letno cepljenje na oko. „Slov. Gosp.“ nam je priporočal, da ta način cepljenja je najbolji; kdor sam zna, mora temu pritrdirti. Škoda, da je ta način cepljenja še tako malo znan med našim ljudstvom.

Sedaj imamo lepo priložnost se sadjereje naučiti, ker slavna vlada nam je za to nalašč potovalnega učitelja postavila, kateri ima nalogu, da po občinah potuje ter ljudstvo praktično uči, namreč, kako se drevje vzgojuje, katere sorte so bolje za to ali uno zemljo, kako s sadjem ravnati itd. Občina mora poprej pričkr, kmetijski družbi prošnjo brez koleka vložiti, katera se nekako tako-le glasi:

Slavna c. kr. kmetijska družba v Gradci! V tukajšnji občini bi se posestniki radi učili okulirati (tukaj se pové, kaj se želi), zato prosi vdano podpisano županstvo, naj nam slavna kmetijska družba za par dni potovalnega učitelja g. Franca Matijašiča poslati blagovoli.

Županstvo N..... F. P-k.

Sejmovi. Dne 5. avgusta pri sv. Janži poleg Arveža, v Lembergu, v Loki in na Ptui. Dne 6. avgusta v Kaniži na Ptui in pri Mariji Snežnici na Velki. Dne 7. avgusta na Ptui.

Dopisi.

Iz Celjske okolice. (Naša zmaga.) Kadar je vze zadnjie poročal „Slov. Gosp.“, zmagali so pri naših občinskih volitvah v II. razredu po hudej volilnej borbi dne 23. julija končno naši kandidati. Takega beganja in prislanja na naše volilce še dozdaj pri občinskih volitvah ni bilo. No se vé, da naši tudi niso rok križem držali in naši kmetje pokazali so, da vedó, za kaj se gre in da se Celjani motijo, če mislijo, da lehko ž njimi komandirajo, kakor s svojimi hlapci. Hitro, ko smo se zbirali pred volitvo v gostilni g. Janeza Radaja na Bregu, videli smo, da budem zmagali, če kaj posebnega in nepričakovanega ne pride vmes. V začetku so nam bili nemčurji naprej, kajti najprej voli volilna komisija, in v tem so sedeli, se ve, da sami nasprotniki, potem pa so v začetku imenika sami nasprotniki. Tako je prišlo, da so imeli nasprotniki vze 20 glasov, mi pa komaj 12. Se ve, da je vsled tega začel nemškutarjem, ki so bili začetkom nekako poparjeni in klaverni, greben rasti. Ali okoli $\frac{1}{2}$ 11. ure začeli smo jih dohajati. Okoli $\frac{3}{4}$ na edenajst smo imeli mi 27 oni še le 23 glasov. Od sedaj smo pa bili vedno za 7, 6–4 glase spredaj, dokler nismo konečno ostali z 2 gla-

soma v večini, vkljub temu, da imajo nasprotniki 5 glasov neveljavnih. Pri zadnji volitvi 10. januvarija 1888 smo pa bili mi vedno zadej, le parkrat smo njih došli, da smo imeli že njimi enako glasov, pa so nas kmalu soper prekosili. Z veseljem je bilo opazovati, da so bili vsi naši volilci izven dveh iz Levca, ki sta pa tudi kmalu prihitela, koj v začetku tukaj, med tem, ko je nasprotnikov mnogo manjkalo, ter so njih še le pozneje privlekli na volišče. Imena naših volilcev so: č. g. Jeretin, župnik v Teharji, g. Janez Zupanc, posestnik v Gaberji, Ana Novak, omožena Radaj, krčmarica na Bregu (po svojem možu Janezu Radaju), Jože Lednik, Gašpar Dermel, Mica Veternik (po svojem bratu Martinu Mirniku iz Medloga), Jože Krušič, Jakob Lednik, Martin Lednik ml., Martin Golavšek (po svojem očetu Jožefu Golavšeku), Jernej Zupanc, in Anton Jezernik, vseh 9 posestnikov v Lokrovcu, Matevž Planinšek, Jurij Prekoršek, Mica Ribižl, Mica Bračič, Matevž Glinšek, Valentin Zupanc, Jakob Resnik, vseh 7 posestnikov iz Zgornje Hudinje; Franc Ostrožnik, posestnik iz Spodnje Hudinje; Martin Kovač, Franc Klemen, Florijan Dimec, Marjeta Kovče in Vrban Šribar vseh 5 posestnikov na Ložnici; Anton Kuder in Jože Mutec slednji kot vaški župan za komuno Levško, oba iz Levca; Andrej Šribar, Janez Jezernik, Jože Planinšek, Franc Kranjc, Matevž Cocej in Martin Kodela, vseh 6 posestnikov v Dobravi; Janez Završek, po dom. Pušnik, Jernej Čečko in Matija Mlakar, vsi trije posestniki na Starem gradu; Maks Lipovšek, Franc Lipovšek, Gašpar Brežnik, Franc Dimec, Martin Mirnik in Mica Krušič, vseh 6 posestnikov v Medlogu; Matevž Mirnik, posestnik v Zavodnu; Martin Velenšek in Anton Vidmajer, oba posestnika na Ostrožnem; Florijan Knez, Anton Žnidar, oba posestnika v Hošnici in konečno Mica Svetec, posestnica na Babnem po svojem možu Francu Svetcu. Mi smo ponosni na ta imena in kar je najbolje veselo in tolažljivo za nas, izven 1., 2. in 3. so to samo zastopniki kmečkega stanu, kaže nam to, kako probujeni in zavedni so vše naši kmetje. To nam je potrok, da se nam ni bati v bodoče, da ne bi zmagali; kajti dokler so naši kmetje taki slovenski korenjaki, ne bodo nas nemški Celjani in njihovih par kmečkih privržencev premagali. Slovenski narod si bo pa vsa ta navedena imena vrlih narodnih volilcev zapisal hvaležen v svojo zlato knjigo! Čast in slava njim!

(Konec prih.)

Iz Celja. (Pevsko društvo.) Vspored pevskega zbora, pri katerem sodeluje godba c. kr. 17. peš-polka fem. baron Kuhn, vrši se na vrtu g. Košerja in je ta-le: Kopezky: „Koračnica“, svira vojaška godba. a) Dr. B. Ipavec: „Slovanska pesem“, moški zbor s samo-

spevom za bariton in tenor. b) Ant. Nedved: „Slovenska dežela“, moški zbor s čveterospesvom. Khomp: Overtura k narodni igri „Bleške žene“, svira vojaška godba. Anton Foerster: „Naše gore“, mešani zbor. Kaulich: „V Planinah“, valček, svira vojaška godba. Ant. Nedved: „Slovo“, moški zbor s samospesvom za tenor. Leibold: „Pesnij venec“, potpourri, svira vojaška godba. Dr. G. Ipavec: a) „Pozdravljam domovina te“, b) „Slovo od lastovke“, mešana zpora. Wetašek: „Podoknica na lavto“, svira vejaška godba. Dav. Jenko: „Na moru“, moški zbor. Dr. Ipavec: „Domovina“, svira vojaška godba. Hugolin Sattner: „Opomin k petju“, mešani zbor. Začetek je ob 1/5. uri popoldan. Vstopnina: a) za neude 1 gld., b) podpirajoče ude 50 kr., c) kmete in dijake 30 kr. od osebe, d) pevci in pevkinje prosti. Vstop imajo p. n. častiti udje, povabljeni in upeljani gostje. Po koncertu prosta zabava s petjem in godbo. Pri prosti zabavi nastopijo posamezna pevska društva in svira vojaška godba.

Od sv. Križa tik Slatine. (Kje je zdaj pravica?) Hudobija je do vrhunca prikipela. Nemškutarji, kje je vaša pravica? Brez dovoljenja občin so nam sezidali nemčursko „freimaurersko“ šolo. Po vsej sili pa jo hočejo sedaj nam, vrlim Slovencem, vriniti. Kmetom pravijo liberalni šulvereinarji: „Mi bodo vse stroške že sami poplačali, samo drva in šolske doneske vi priskrbite!“ A to je le njih hinavščina, njih mreža, da bi jih ložje na limanice dobili. Kedar jih bodo pa že v kleščah imeli, bodo jim hrbet obrnil. Zatorej Slovenci, takim vohunom, ostudnim prilizunom ne zaupajte! Tam po lepi — zapeljani Slatini lovita kmete, poštene slovenske sinove, „prečastita“ gospoda: Miglitsch in dr. Hoissel. Vlovila sta že — žalibog — v svojo mrežo veliko čredo, poprej pohlevne ovce, a sedaj so strašni volkovi. Zapeljala sta že skoro celo Slatino, Ločko ves, Tržišče in Tokačevo. Ali tudi po Sečovem, v moji prijazni vasici, — sram me je skoro, da sem v takem kraji — že rogovilita in se trudita Slovence v svojo nikdar sito mavho stlačiti. Dal se je zapeljati nek kmet, „Gosakov Tejče“ po domače, ki butico prav v oblake steza. Po vsej sili hoče nemškutarško šolo. Morda misli, da bodo njegovi sinovi grofje postali, če bodo v liberalni nemškutarški šoli vero izgubili. Vprašal sem enkrat nekega judeža Iškerjota: Zakaj nemščine potrebuje? Ali ne more polja obdelovati, ako nemški ne zna? On se pa kratko odreže: „Po leti pridejo gostje, tu sem se sprehajat. Ti so večinoma Nemci, in meni ni mogoče že njimi pogovoriti se“. Jaz mu rečem: „Pa se naj tujei slovenski učé, ako jim tako ugaja okoli poštenih Slovencev laziti.“ Oni se bodo slovenski učili? se zadere izdajalec in mi našteje primerov, ki bi jih najraje čez plot pognal. Če

bi kdo od nas, mi reče, se na tuje podal, se bo zato tuj jezik učil? Le tuji se morajo njegov jezik učiti. „No“, sem mu rekel, „koliko Italijanov se je pa učilo zavoljo vas slovenski, ko ste bili v Italiji“ — bil je namreč vojak — in umolknil je. Zatoraj Slovenci, ne dajte se za nos voditi in dajte vsakemu, ki bo kaj takega zinil, po nosu, da bo omolknil, kakor je ta!

Od sv. Vida niže Ptuja. (Spomin. Krčma, Ceste.) Kakor vsak otrok žaljuje po izgubi svojih dragih starišev, tako tudi žaljuje vsak katoličan po izgubi najvišjega pastirja naše škoefije Njih ekscel. Jak. M. Stepišnika, kateri nam bodo, posebno nam Haložanom, v večnem spominu, kajti pred par tjedni so nas bili obiskali in našim otrokom zakrament sv. birme delili, katerih je pri nas črez 500 bilo. Tudi so nam novo cesto, katero črez Varejo v Leskovec pelja, blagoslovili. Naj jim večni Bog zdaj v sv. nebesih ves njih trud povrne! Na čast našima slov. apostoloma sv. Cirilu in Metodu so kaj lepo naši Haložani lepe krese, posebno v Majbergu in Tranbergu oskrbeli. Slava zato Varejskemu predstojniku Mihuelu Jungru! Ravno je leto doteklo, kar smo na Vidmu novega predstojnika izvolili ter smo mislili, da bo res tako, kakor je poprej obetal, pa dozdaj še je tega malo ali nič pokazal. Škoda je, da zdaj se skoro vsako nedeljo po krčmah pri njem in njegovem zetu ti ljubi mehi (harmonike) krolijo, posebno na Vidovske nedelje je bilo tako, da so vse poštene romarje sv. Vida in tudi nas domače ušesa bolela in mnogo gospodov je reklo: Tu na Vidmu je pa res grdo, da se na tak dan toliko greha storii, zakaj godba in ples mlade ljudi zapeljujeta, da ne gredó v cerkev. Jaz mislim, da ta krčmarja moreta slabo vino imeti, ker ga brez godev ne upata točiti. Tudi naj občinske ceste, katere so sicer na lepi legi ter se pri cesti skoraj šoder dobi, popravlja; posebno od mirodvora do Tržečke ceste, je taka cesta, da bi lehko, kdor se po nji pelja, pluča in jezik zgubil. Toraj, dragi Vidovski predstojnik, svoje obč. ceste poprej popravi, potem še se le za druge brigaj! Nam Haložanom ni tako lehko, kakor tebi, ki imaš vso spravo za ceste navažati pri nosu.

Od Malenedelje. (Pošta.) Dne 1. julija t. l. se je otvorila nova pošta pri Malinedelji, katera je zvezana z ljutomersko, s štirikratnim odpošiljanjem na teden. Pošta je v domačem kraji koristna, ali žaliboze, vse tiskovine, v pošto spadajoče, so le tiskane v nemškem jeziku. Najhuje pa nas je dirnolo, ko smo vgledali, da je poštni pečat nemški „Kleinssonntag bei Luttenberg“. Ali se tako spolnjuje glasoviti § 19. osnovnih državnih postav? Pri nas niti nismo enega rojenega Nemca v celi županiji, čemu tedaj vse nemški? Sv. Jurjevska pošta,

katera obstoji uže nekaj let, ima vendar slovenske-nemške tiskovine. Proti temu hoče pa protestirati več veljavnih mož, z župani vred.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Grof Taaffe biva nekaj dni sem pri Nj. veličanstvu v Ischl. Pravi se, da mu hodi za to, komu da naj izroči namestništvo v Trstu. Ne rečemo, da ni tako, vendar pa sodimo, da ima še marsikaj druga na srci. — Zmaga pri zadnjih volitvah je Mladostehom pamet zmešala ter bi že radi, da služi njim za prihodnje, če že ne vsa Evropa, vsaj celo avstrijsko cesarstvo. Nekako tako bi bili zahtevali na taborji v Benešovi, toda vlada jim ga ni dovolila. — Odbor dež. razstave, ki bode prihodnje leto v Gradci, je v rokah hudič nemških liberalcev; če pojde po njegovi volji, ne povabi slov. ljudstva, da si šteje dobro tretjino vseh štajarskih prebivalcev, na razstavo, ali za-njo naj plača tudi slov. kmet! Sedaj pa mu je vlada že prižgala v tem nekaj luči in tako more biti izprevidi, da velja tudi slov. jezik nekaj, če mu velja kaj slov. denar.

— Nemški konservativci štajarski terjajo slej, kakor prej versko šolo, toda sedaj je le malo upanja, da jo dobimo. — Na Koroškem se šopiri bolj, kakor kje drugje, liberalno nemštveto in nekaj ljudi ga je tako pijanih, da bi radi, naj se odpravi sedanji škof, dr. Kahn iz Celovca, slov. ljudstvo pa koj vse iz dežele. Tako, pravi le-ta divja drhal, bode precej mir v deželi. Nesrečno ljudstvo to! — Po Kranjskem so imeli zadnje dni na večih krajih vsled dežja povodenj, na srečo pa je ni bilo na barji okoli Ljubljane. — Odboru, ki dela za pogozdovanje na Krasu, je na čelu dr. Poklukar in je on doslej še tudi dež. glavar. — Učitelji v Primorji so sklenili obrniti se do dež. zборa za povišanje plače a ni veliko upanja za to, da jim jo vzviša. Najbrž ostane sopet le pri „dobri volji“. — Veteransko društvo v Gorici ima svojo godbo in je neki hvale vredna ter se ne spušča v politične prepire. — Kakor se čuje, še ne bode tako brž novega ces. namestnika v Trstu. Vlada čaka bojda dopolnilnih volitev v mestni zastop, nam pa se dozdeva, da bi prav za te že bilo treba namestnika. — Italijanom v Istri niso slov. poslanci po volji ter se pravi, da čejo volitev peterih ovreči. Mogoče je to že, ali kaj poreče na to vlada? — Škof Strossmayer je izročil slov. kiparju, J. Ganglu, več kipov za stolno cerkev v Dajakovem v delo. — Na Ogerskem je sedaj L. Kossuth na vrhu ter se mu pripravlja za god na večih krajih kaka slavnost in človek se v tem že vpraša, ali ni to veleizdaja? Madjarska vlada pa ne stori ničesar zoper to kossuthovanje. — Deseto krdelo c. kr. vojske preseli

se iz Brna, na Moravskem, v Przemysl v Galiciji. Kakor se pravi, ugaja svet okoli tega mesta bolj vojaškim razmeram, kakor okoli Brna.

Vunanje države. V novem času so sv. Oče bolj, kakor kedaj, pravi jetnik ter le mr-goli ital. redarjev okoli vatikanskih poslopij. Godi se to brž za voljo tega, ker si je ital. vlada v strahu, da zmanjka kje kakega dneva sv. Očeta v Rimu. Prijetna novica bi to ne bila za Italijo. — Na Francoskem se kaže, da general Boulanger nima preveliko zaupanja pri ljudstvu; sedanja vlada pa tudi dela z vso močjo zoper njega. Se ve, da kdor ima moč v rokah, ima tudi pravico! — Angleška vlada pravi, da nima uzroka za to, da se potegne posebno za Kreto, ter še je niso tamošnji prebivalci prosili za to. — Parnell, vodja Ircev, upa še vedno, da pridobi za-nje samoupravo, t. j. irski dež. zbor in kar je z njim v zvezi. Naj se blagi mož le ne vkani! — Nemški cesar Viljem II. se že vrača domov, a pride še le dne 8. avg. v svoje stolno mesto Berolin. — V nekaterih listih se razširja novica, da je Rusija stopila s Francijo v neko ožjo zvezo ter ima le-ta, ako je resnična, veliko pomena. Vojska je, če že ne letos, prihodnje leto gotova in to je taka, ki obseže blizu vse države, kar jih šteje stara Evropa. — Kakor se sodi, vživa sedaj Bolgarija lepe čase in ni se batí, da se izgodi ondi v malem času kak prevrat. Iz srca ji želimo, naj ji ostane dolgo ta sreča! — Prejšnji srbski kralj, Milan, je prišel te dni v Beliograd ter misli ostati pri svojem sinu, sedanjem kralju Aleksandru, kaka dva tedna. Hudobni jeziki pravijo, da je Miljan že žal za kraljevo krono. — V velikih skrbéh je turški sultan zavoljo Krete. Nemir raste na tem otoku in je že veliko vojakov tam, ali še vse premalo za to, da spravijo ljudstvo do miru. Države, ki imajo kaj svojih ljudi ondi, pošljejo vojne ladije tje, da jih vzprejmejo na-se, ako bode treba. — Tudi v Afriki so burni dnevi iz ene strani za Nemce v Zanzibaru, iz druge za Angležane v Egiptu in tretje za Italijane v Abesiniji. Razven nekaj manjših prask med njimi pa se ni izgodilo še kaj, da je vredno spomena. — V Aziji in sicer v Kitajskem mestu Luhu je bil strašen požar ter je nad 8000 poslopij in 1200 ljudi zgorelo. — V Jeruzalemu dobijo lutrovskega, se ve, da nemškega škofa. To je pa v resnici novica, da ji ni v kratkem kje enake.

Za poduk in kratek čas.

Škofija in nadduhovnija Ptujška.
(Dalje.)

Za časa župnika Henrika polastili so se l. 1247. Madjari Ptuja. Bili so sicer kmalu

odpojeni, a l. 1251. so pod kraljem Belom zopet prirazbijali ter si celo Štajarsko prisvojili. Blizo 6 let je zdihovala domovina pod tujim jarmom, l. 1258. pa se je Hertnid Ptujski z drugimi vitezi z Dravskega polja vzdignil ter madjarskega namestnika, Štefana Zagrebačkega s Ptua spodil. Zaradi tega pride na Štajarsko sam madjarski kraljevič Štefan, sin kralja Bele IV., premaga Ptuj in si ga izvoli v svoje in svoje soprote stolno mesto. Pa ljudstvo ni bilo z vlado Madjarov zadovoljno. Žato so se vsi Štajarci vsiljencem uprli ter v 11 dneh vse Ogre iz dežele pregnali, le Ptuj je ostal še nekaj časa v njihovi oblasti. Pa po slavnih zmag pri Kreissenbrunn-u na Moravskem polji morali so Madjari tudi Ptuj zapustiti in Štajarci so dobili v češkem Otokarji novega boljšega vladarja. V tem času (1260) posedal je župnijo Ptujsko

2. Ortolf, prošt Gospesvetski, rodom plemenitnik Monsberški. Ta je dne 28. julija leta 1261. v pričo Henrika, župnika Monsberškega, Ditriha, dijakona in drugih pečatil z Gotfridom Mariborskim in Henrikom Rogačkim v Monsbergu listino, s katero so Hertvik Monsberški, njegova sestra „Gottestev“, sestrana Brigita in njena hčerka Bertha darovali Studeničkemu samostanu 7 kmetij v Razborji in ravnotoliko svoji sestri Lizi, redovnici v Studenicah za čas njenega življenja s tem pogojem, da se drugi dedščini odpové.¹⁾ Imenovan je: „Ortolfus, prepositus de Solio, nec non plebanus Bettoviensis“. Nek „Ortolfus, prepositus de Solio“ naveden je kot priča že v listini od 13. aprila l. 1249.

Za l. 1262. navaja F. Raisp po S. Povodnu kot župnika v Ptui magistra Ulrika. Pa ta je bil župnik v Strassgangu ter je kot tak podpisal listino od dne 25. sept. 1262.²⁾

3. Konrad višji duhoven in župnik v Ptui dobil je l. 1268. od kardinala Gvida, apostolskega legata na Dunaji povelje in pooblastilo, naj z višjim dijakonom spodnje pokrajine župnijo Piber, kateri se je bil nadškof Solnograški, Ulrik pismeno odpovedal, podeli župniku v „Gruscharen“ ter ga inštalira.³⁾

Isti župnik Konrad je dne 16. junija l. 1273. v Ptui podpisal kot priča pismo, s katerim je vitez Wulfing Pongerčki (Paumgarten) križnikom pri Veliki nedelji podaril eno kmetijo na gornjem Hajdinji.⁴⁾

4. Jakob, vikarij v Ptui podpisal je l. 1282. kot prva priča listino, s katero sta Perchtold Pabensteinski⁵⁾ in Henrik Hayde s svojima soprogama Diemudo in Zofijo prepustila v fevd Mariborskemu meščanu Rudolfu in njegovim

^{1), 2), 3)} Izvirne listine v deželnem arhivu v Gradci.

⁴⁾ Pettenegg, Urkunden des Deutsch-Ordens-Arch. I., 124.

⁵⁾ Muchar (V., 444.) ga imenuje Pilšanjskega, a listina v deželnem archivu ima razločno „von Pabenstein“.

dedičem 8 kmetij, 10 veder gorne in mlin v Poličanah, kar sta bila od očeta Amelrika Spete in svaka Lembaškega dobila.

5. Henrik, višji duhoven v Ptiji. Tega navaja F. Raisp za l. 1286. brezvomno po Mučcharji (III., 243.) a kaj natančnejega o njem nam ni znano.

6. Ulrik, vicedom ali nadškofji namestnik v Lipnici in župnik Ptjski naveden je kot priča v listini, dani v Gradci, dne 2. marca l. 1290.¹⁾ Nek Ulrik, župnik Mariborski spremjal je l. 1295. nadškofa v Admont.²⁾

(Dalje prih.)

Smešnica 31. Srečata se stara prijatelja, ki se uže dolgo nista videla. „Kako si, prijatelj, si-li zdrav?“ vpraša prvi. „Hvala, prav dobro! Le lasi sem žalibog zgubil!“ Na to sname prvi klobuk z glave pokaže mu svojo plešo ter reče: „Prijatelj, mene ne boš mogel obdolžiti, da bi jih bil našel.“

Razne stvari.

(Zlaťa sv. meša.) Pri zlati sv. meši preč. g. Jurija Tuteka, čast. korarja, dekana in župnika pri sv. Lenartu v slov. goricah, so bili v pričo skorej vsi mil. gg. stolni korarji stolne cerkve v Mariboru, razven njih pa še več čč. gg. iz Maribora, dr. Muršec iz Gradca, župnik Misija iz Ljubljane, župnik Slanič od sv. Ane v sekovski škofiji in precejšnje število bližnjih čč. gg. Št. Lenartske in Jareninske dekanije; izmed posvetne gospôde pa dr. Radaj, dež. glavarja namestnik, Wenger, okr. sodnik v Št. Lenartu itd. Trg je bil ves v zastavah, frankfurterice pa ni bilo med njimi.

(Sv. misijon) bodo čč. oo. iz družbe Jezusove: Doljak, Staré in Kos obhajali pri sv. Jurji na Ščavnici od 4.—15. avg.

(„Posojilnica“ v Celji) preseli se s 1. avgustom iz hiše štv. 105 v hišo štv. 101 na glavnem trgu.

(Južnoštajarska hranilnica) ima svojo uradnico v hiši št. 101 na glavnem trgu v Celji.

(Ravnateljstvo) južno-štaj. hranilnice izvolilo si je v pisarniškega ravnatelja gosp. Maksa Veršeca.

(Umrl) je Blaž Fišer, doma s Plata pri Slatinini in znan umetnik na kontrabasu v Beču.

(Okr. odbor.) Kmetom v Mariborskem okraju ne vemo pomoći, kajti tudi pri zadnjih volitvah so vlekli ploh za nemškutarji v Mariboru. Zato pa je sedaj v okr. odboru tega okraja 5 Mariborskih mestjanov in le dva sta

iz okolice, dr. Fr. Kornfeld iz Št. Marjete na Pesnici in Jožef Wiesthaler iz Tresternice. Kmeta teda ni v odboru, kamo li, da bi našel v njem slov. kmet še kak kotiček!

(V Tokačevem) župnije sv. Križa pri Slatini so soper zmagali iz večine nemškutarji pri obč. volitvah. Da jim je bilo to mogoče, pomagali so si bili s tem, da niso v pravem času razglasili volilcem, da je c. kr. namestnika prvo volitev ovrgla. Pri vsem tem pa so se naši možje držali še krepko.

(Vinoreja.) Vinoreji preti ne samo trsna uš, ampak tudi strupena rosa in na vinorejski šoli pri Mariboru imajo sedaj že obe nadlogi ter ne vedo za-nji nobene prave pomoći. To je žalostno za le-to šolo, toda nam se ona ne smili, kajti doslej je gospôda, ki služi v njej, bila vselej velika nasprotnica slov. ljudstvu. Pri vsaki volitvi so bili, kakor na višje povelje, ti gospodje in njih glas ni bil nikoli za slov. stranko. Taka gospoda se nam tedaj pošilja od staj. dež. odbora!

(Slovstvo.) Jurčiča zbranih spisov smo dobili te dni 8. zvezek v roke. V njem ste dve pripovedki, „Cvet in sad“ in pa „Bela ruta, bel denar“. Zadnja je taka, da ne smemo priporočati tega zvezka slov. mladini. Pok. Jurčič bi je sedaj gotovo ne bil več poslal v svet in škoda, da nima gosp. urednik teh spisov več ukusa za to, kaj je naravn ali, kar velja vsaj za to povest, tudi — leposlovno.

(Ljudska šola.) G. Anton Kosi, nadučitelj v Središči, je objavil v „Slov. Narodu“ kratek opominj do starišev, da in kako naj bi podpirali doma pri svojih otrokih šolo. Isti spis je prišel sedaj v posebnem zvezku na svitlo in velja en iztis pri g. spisatelji 20 kr., 25 iztisov 2 gld. 20 kr. in 50 iztisov 4 gld.

(V Celji) je včeraj, dne 31. jul. jako prijavljen kapucin oče Kapistran Razpet v cvetu mladosti, komaj 28 let star, vsled vnetja drôbja umrl. Mož bil je jako goreč duhovnik in marljiv delavec v vinogradu Gospodovem.

(Povodenj.) Po viharnih nočeh so imeli pri Slatini v sredo, dne 24. jul. in v soboto, dne 27. jul. velike povodnji. Valovi so pokrili travnike s peskom in blatom in pokončali otavo ob nižjih krajih. Tudi pote in ceste je voda razdrapala. Med burjo je vdarilo v Križevsko cerkev.

(Nevihta.) V noči od 23. na 24. julija je bila pri Ormoži huda nevihta in je v Sodincih strgal na neki viničariji streho s poslopja, v viničarijo M. Janežiča pa je vdarilo ter je streha zgorela.

(Udarilo) je na Lešnici pri Veliki nedelji, dne 27. jul. v poslopje tamošnjega posestnika M. Laha, ter je bilo celo poslopje kar v ognji, tako, da se je ljudem komaj posrečilo najpotrebnejše rešiti.

¹⁾ Deželní archiv v Gradci.

²⁾ J. Orožen, Das Bistum und die Diöcese Lavant, I., 20.

(Na medvedovo kožo) pije neki zidar blizu Slov. Bistrice, kateri se nadeja znane dedščine v Ljubljani, ker se očim njegove žene piše nekam enako. Vsled tega se pa nadeja, da je gotov dedščine, tako da se vozi v krasnih kočijah in sila dobro živi, ne dela pa nič; se ve, da le takrat, kadar kje dobi katerega slepeca Še celo prebrisani slovensko-nemški Bistričani se mu dajo v časih vjeti.

(Sv. Višarje.) Miha Knittl je profesor na c. kr. gimnaziji v Celji, ali to mu ne braní, da stavi v necem Dunajskem listu na smeh romanje na sv. Višarje. Čudni možje so vam profesorji!

(Nesreča.) S strehe je padel in se ubil zidar Franc Juršek, ko je v soboto, dne 20. julija streho Ptujskega grada popravljal. Nesrečnež, doma iz Goričaka v Halozah, je bil še le 30 let star ter zapušča nosečo vdovo in jednega otroka.

(Duhovske spremembe.) Č. g. Janez Pajek, župnik v Zdolah, dobil je župnijo v Poličanah.

Loterijne številke:

V Trstu 27. julija 1889: 28, 46, 30, 18, 45
V Lincu " " 77, 5, 21, 53, 42

Zahvala.

Veleslavna okrajna posojilnica Slovenjgrška je za stavbo nove šole v Št. Janžu pri spodnjem Draubergu znamenit znesek od 1000 (tisoč) goldinarjev milostljivo darovala, za kar se nji najiskrenejše očitno zahvaljuje.

Krajni šolski svet v Št. Janžu pri spodnjem Drauburgu.

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu uljudno naznam, da sem odpril svojo

odvetniško pisarno v Celji

poštna ulica št. 42, poleg c. kr. okrožne sodnije.

Dr. Josip Vrečko,
odvetnik.

2-2

Naznanilo.

Naznanjam, da mi je visoka c. kr. namestnija v Gradci z odlokom, dne 21. maja t. l. štv. 12.211 spremembo imena „Pičko“ v „Vrečko“ dovolila.

Jožef Vrečko,
posestnik v Lehnu, pošta Reifnig-Fresen.

Naznanilo.

Podpisani obč. urad naznanja, da je pisarno iz Št. Lovrenca v Lehnu, v novo šolo prestavil.

Občinski urad Krecenbach-Lehno.

Predsednik

Jožef Vrečko,
posta Reifnig-Fresen.

2-2

Učenec se sprejme v prodajalnici z mešanim blagom g. J. J. S. Schager-ja pri sv. Jurju v slov. gor.

Zaloga v Mariboru pri Alois Quandestu, Gosposke ulice.

Pravo francozko žganje (cognac).
Kaj je pravo franeozko žganje?

Iz francozkega in južno-štajerskega jakega močnega brdskega vina izerpljeni alkohol, pod imenom „cognac“ zdravnički pripoznano dietično, duh in telo oživajoče slastno in zdravilno sredstvo. Kaj se dobi navadno mesto takega zdravila? Navadno žesto s soljo pomešano, ktere upliv na telo je, če ne škodljiv, jednak ničli. Če vse vporabljenja sredstva proti skrbljivam, revmatizmu, živčanim boleznim, izpadu las, protinu, trganju v udih, ohromenju, ranam vsake vrste, boleznim v glavi in zobeh i. d. nič ne pomagajo, naj se pokusi vsaki bolestnik iz južnoštajerskega znamenitega Konjickega, lastno pripravljenega vina destilovanega, na vse obe bolezni čudo delojoče, pravo francozko žganje vporabiti. Mala stekl. 60 kr., v. 1 gl. 20 z.

Stari cognac, posebnv okrevojotim in na želodecu bolnim preporočljiv, 1 steklenica gl. 1.50, naročbe 4 v. steklenic pošiljajo se franko brez daljnjih stroškov.

BENEDIKT HERTL
veliki posestnik na grajsčini Golč pri Konjicah, Južno-štajerska.

Maribor
gosposke ulice 3.
Prodajalnica papirja in vsako-
vrstne sprave za pisanie in solo,
šolskih in molitvenih knjig
na drobno in veliko.
Naročilo se tudi lahko es modni listi austrijski in
vranjeni, ilustrirani časopisi.

Andrej Plauzer.
Zaloga za popravje, vsake vrste knjig in zvitke, trgovce, papir iz
za kopije, papirnate žaljje in losčenje in zavitke, papir, svilnat
slame, za šestnajstti.
posebno pisma za gratulacije, kármán, v krasnih barrach
in karmanov po izvarenu nizki ceni.
Knjigovezarna.
gosposke ulice 3
Maribor.

Prostovoljna dražba.

Lepa gorica, $\frac{1}{4}$ ure od Svetinjske cerkve, je na prodaj; gorica leži v rodovitnem Brebrovniku, je eden plug velika, poleg ima lep sadovnjak, z mladimi drevesci nasajen, njivo in pašnik; viničarijo s stiskalnico in pivnico. To posestvo bilo bi najbolj pripravno za kmeta iz Murskega polja.

Kdor želi kupiti, naj se oglasi do 20. avgusta pri Ivanka Žižek v Ormoži. (Friedau.)

V zalogi tiskarne sv. Cirila

dobi se molitvenik

,,Marija žalostna mati“.

Sostavil Franc Ser. Bezjak,

kn. šk. duh. svetovalec in župnik pri sv. Marku niže Ptuja. V polusnji 80 kr., z zlatim obrezom 90 kr.,

Po pošti 10 kr. več.

NB. Dobro bode, če se knjig več skup naroči, ker je poštnina potem manjša.

Gostilnico „Zvezda“

pred dvema letoma okusno ponovljeno, sredi Celjskega mesta v najživahnejši ulici (poštna ulica) ležeče, s primernimi in čedno opravljenimi sobami po jako nizkih cenah, s prijaznimi pivnicami in obednicami pri točni in pošteni postrežbi, kjer se točijo vsakvrstna stara in nova vina po najnižjih cenah in vsaki dan čvrsto pivo, z izvrstno kuhinjo toplo in mrzlo o vsakem času priporoča najuljudneje

7-10

Jurij Lemež.

Priporočba!

Najfinejše in najnovejše sladkarije, torte, navadne, kakor zvišene, Mariborski za vino zelo izvrstni konfekt, raznovrstni suhar (cvibak), razne sadne soke in v glažih kuhanje sadje priporoča

Janez Pelikan,
konditor v Mariboru,
spodnja gosposka ulica. 7-12

Izkušen viničar,

ne ekonom, neoženjen se išče. Ponudbe naj se pošiljajo gospoj **Lini pl. Ritter v Gorici** (Görz). 2-3

Gosp. G. PICCOLI-ju,
lekarju v Ljubljani.

Vinice na Dolenjskem,
dne 12. jan. 1889.

Blagovolite mi poslati dvanajst steklenic Vaše esence za želodec.

Pohvalno omenjam, da je bila raba lani poslanih 36 steklenic izvrstna. Bolnički raznih vrst so vživali esenco z najboljšim vspehom. Neka bolnica je bila že za smrt bolna, vsi so mislili, da mora v malih urah umreti; toda komaj je zavžila nekaj kapljic esence, pa je že okrevala in čez nekaj ur popolnoma ozdravela — med tem, da je bila poprej več dni že skoraj na smrtni postelji. Esenca se tedaj zaradi njenega izvrstnega vpliva sama najbolje priporočuje.

Z odličnim spoštovanjem
7-12 Jurij König, župnik.

Harmonična zvonila

z jarmi vred proti poroštvu, da so dobro vglasbena in iz najfiniše robe.

Zvončke za na steno, zvončke za službo v cerkvi, za 3, 4, 5 glasov po 6, 8, 10 fl. eden. Dalje:

Cerkvene svetilnike

lustre, svetilnice, svetilnike za na steno, kanontablice, masivne iz zmesi zlatu podobne po izvrstno okusnih modelih lite, ki se krasno svetijo, kakor bi zlate bile, in so trpežne za več, kakor 100 let, solidno delane in jih po nizkej ceni priporočuje

Albert Samassa

c. k. dvorni zvonar in fabrikant strojev in gasilnega orodja

v Ljubljani.

Podrobne cenilnike dopošilja brezplačno in franko. 4

Naj se naročijo po pošti z dopisnico ali s pismom
telo in krov čistilne posladkorjene glasovite

Marijaceljske krogljice.

Iz najimenitnejših zelišč izdelane Marijaceljske krogljice dokazale so že pri mnogih boleznih tisočkrat čudočitno svojo moč. Vsaki dan dobimo zahvalna pisma od ljudi, kateri so le po Marijaceljskih krogljicah ozdravili, zato bi biti morale v vsakem hramu, ker ostanejo vedno sveže in ker so posladkorjene.

Posebno zdravilo so pri prebavljenosti, zabasanju, žolču, rumenici, pomanjkanju slasti pri jedi, zlezenici, jeternici, hemeroidah, tvorstvu, bolu v hrbtni, mrzlici, zaslineju, ženskih bolezni in na koži, omotici, zgagi, tvorih, glavobolu, glistah, debelosti. Naredijo dobro krv in tek.

Cena: 1 škatlja s 40 kroglami stane 40 kr. En svitek po 3 škatljicami, 120 komadičev, le 1 gld. (5 svitkov le 4 gld.) s podukom kako se rabijo.

Svarilo: Te izvrstne Marijaceljske krogljice se le z varstveno znamko prav in po pošti dobijo, le pod naslovom:

Löwen-Apotheke in Wien, VIII. Josefstadtterstrasse 30.

Tudi se dobiva v tej lekarni in po pošti pri protinu in revmatizmu gotovo delujoči protinski duh, steklenica à 80 kr., kakor tudi za kašejo, pljučne in prsne bolezni glasovit terpotečki sok z apno-železom, steklenica à 1 gld. 10 kr.

Ta imenitna zdravila razpošiljajo se vsaki dan po vsej Avstriji. 33—50

Prosi se za natančen naslov: ime, kraj, zadnjo pošto in deželo.

Marijaceljske kapljice za želodec,

izvrstne pri vseh boleznih v želodcu.

Neprekosljivo sredstvo zoper pomajkanje slasti pri jedi, slab želodec, urák, smrad iz ust, vetrove, riganje, kolike, želodčni katar, zgago, pesek v mehurju, preveliko slinjenje, zlatenico, bljuvanje, glavobol, če pride iz želodca, želodčni krč, zbasanje, prenapolnjenje želodca z jedmi ali pijačo, gliste, zlezenico, jeternico in hemeroide. Cena steklenice s podukom 35 kr., dvojna stekl. Varstvena znamka 60 kr. Osrednje pošiljaljice lekarne Karla Brady v Kromeriju (Moravsko). Marijaceljske kapljice niso tajno zdravilo. Obstojni deli so pri vsaki steklenici v poduku napovedani.

Prave se dobé v vseh lekarnah.

Svarjenje! Prave Marijaceljske žel. kapljice se večkrat kvarjajo in ponarejajo. Znamenje, da so prave, mora vsaka steklenica v rudečem, z gornjo varstveno marko previdenem zavitku biti in v poduku, ki je pridajan vsaki steklenici, mora še opomneno biti, da je v tiskarni H. Guseka v Kromeriju tiskan.

Prave se dobé: Anssee: lekar K. Lang; Celje: lekar J. Kupferschmied; Fürstenfeld: A. Schrökenfux; Jndenburg: K. Unger; Gradec: A. Nedved; Gleichenberg: Dr. Ernst Fürst.

Hitra in gotova pomoč pri boleznih želodčnih in njih nasledkih!!

Najboljši in najdelavniji pripomoček za vzdržanje zdravja, čiščenje in pospeševanje sokov, kakor tudi krv in za pospeševanje dobrega prebavljanja je povsod in dobro znan in priljubljen

,,dr. Rosa-jev zdravilni balzam“.

Izdelan je iz najboljših in zdravilnih zelišč, skrbno, uplya dobro pri vseh težavah v prebavljanju, izlasti pri slabem teku, želodčnem krči, kislem vzbuhovanju, krvnem natoku, hemeroidah itd. Vsled te svoje preizvrstne delavnosti je postal le-ta balzam gotovo in vtrjeno ljudsko domače zdravilo.

Velika steklenica stane 1 gld., mala 60 kr.

Jezero priznalnih pisem leži na razpolago.

Svarjenje!

Da se izogneš prevari, opozarjam te, da je vsaka steklenica dr. Rosa-jevega balzama po meni pritrjena in moder karton zavita ima na strani napis: „Dr. Rosa-jev zdravilni balzam iz lekarne „pri črnem orlu“ B. Fragnera Praga 205—3“ v nemščini, češčini, madjarščini in francoščini, na pročelju pa natisnjeno mojo zakonito zavarovano varstveno znamko.

Pravi dr. Rosa-jev

zdravilni balzam
dobi se samo v glavnej zalogi

B. FRAGNER-ja,

lekarna „pri črnem orlu“,

Praga, št. 205—3.

V Ljubljani: G. Piccoli, lekar; Vilj. Mayr, lekar; Eras. Birschitz, lekar; Jos. Svoboda, lekar; U. pl. Trnkoczy, lekar. V Postojini: Fr. Baccarcich, lekar. V Kranji: K. Savnik, lekar. V Novem Mestu: Dom. Rizzoli, lekar; Ferd. Haika, lekar. V Kamniku: Jos. Močnik, lekar. V Gorici: G. Chri- stofoletti, lekar; A. de Gironcoli, lekar; R. Kürner, lekar; G. B. Pontoni, lekar.

Vse lekarne v Avstro-Ogerskej imajo zalogo tega zdravilnega balzama. Tam se tudi dobi z na tisoče zahvalnih pisem priznano:

Praško domače mazilo zoper bule, rane in vnetje vsake vrste.

Rabi se, če se ženam prsa unamejo ali strdijo, pri oteklinah vsake vrste, pri črvu v prstu in pri zanohtnici, če si roko ali nogo zvije, pri morskej mrtvi kosti, zoper revmatične otekline, kronično unetje v kolenih, rokah in ledjih, zoper potne noge, pri razpokanih rokah, zoper odprte rane na nogah in na vsakem delu telesa sploh, vratnej oteklini.

Vse bule, otekline in utrdine ozdravi v kratkem, če se gnoji, izvleče ven ves gnoj ter v kratkem ozdravi.

V škatljicah po 25 in 35 kr.

SVARILLO!

Ker se Praško univerzalno mazilo od vsej strani ponareja, opozarjam, da ga po pravem receptu le jaz izdelujem. Pristno je samo, če imajo rumene škatljice, v katerih je mazilo, nauk, kako je rabiti, na rudečem pariji tiskan v devetih jezikih in so zavite v svetlotoder kar-ton, ki ima natisnjeno varstveno znamko.

Balzam za uho. Skriven in po mnozih poskusih kot najzanesljivejše sredstvo znano, odstrani nagluhost, in po njem se dobi popolno že zgubljeni sluh. 1 steklenica 1 gld. av. velj.